SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 11 & 12. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 8 Juni 1900. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 20:e Årg.

Stockholms Musikhistoriska museum och dess grundläggare.

Svensk Musiktidning har förut några gånger, såväl i år som under förra året, omnämnt det i vår hufvudstad under bildning varande Musikhistoriska museet, och då detsamma under den korta tid, som förflutit sedan arbetet dermed påbörjades, numera utvecklats på ett sätt, som för dess upphofsmän berömvärdt vittnar om ett varmt intresse och stor energi, anse vi oss ha berättigad anledning lemna våra läsare en interiör från museets instrumentsamling, på samma gång vi presentera de båda egentlige skaparne af detta vårt nyaste, ehuru visserligen ej ännu för allmänheten öppnade museum.

Tanken på ett svenskt musikhistoriskt museum framkastades några månader efter utställningens slut af grosshandlaren Carl Claudius i Malmö, hvilken, som man torde erinra sig, å Teater- och Musikutställningen 1897 hade utställt en del af sin storartade och dyrbara musikinstrumentsamling. Han meddelade sina funderingar angående en permanent samling, sådan som den å nyssnämnda utställning, till sekreteraren Johannes Svanberg, som genast med entusiasm omfattade det af herr Claudius gjorda förslaget. I kammarherre Burén fann idén en från första stund lifligt intresserad anhängare, som sedermera såväl i ekonomiskt hänseende som på annat sätt kraftigt understödt det vackra företaget.

Sedan förslagsställarne lyckats intressera några flere af våra musikauktoriteter för saken, utfärdades ett upprop, undertecknadt, utom af de förut nämnda, af statsrådet Gunnar Wennerberg, professorerne Ivar Hallström och Byström, förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist, hofkapellmästaren Rich. Henneberg, konsertmästaren Lars Zetterqvist, D:r Karl Valentin och hr Sven Scholander m. fl. och omedelbart efter uppropets publicerande, lade herr Claudius grunden till det blifvande museet genom att till detsamma öfverlemna ett tjugutal äldre, sällsynta musikinstrument af olika slag, hvilken gåfva sedermera

Carl Claudius.

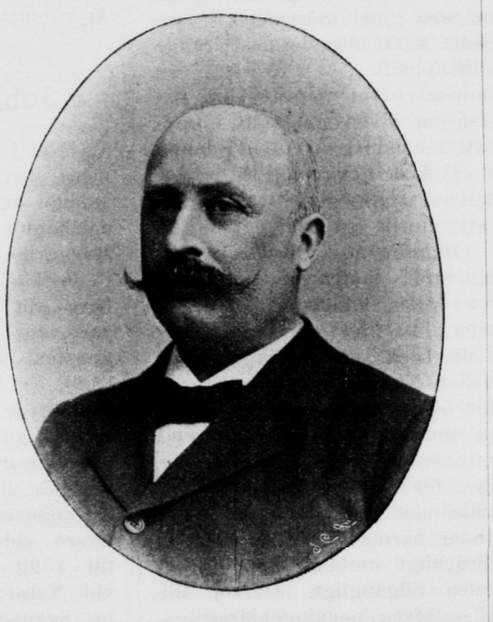

Johannes Svanberg.

Med detta nummer följer till tidningens prenumeranter musikbilaga: MUSIKALBUM XIII, innehållande för piano: *Knut Bäck:* Fantasistycke; *Gust. Hägg:* Humoresk; *Vilh. Stenhammar:* Polska. Sång: *Karl Valentin:* I skördetid.

ökats med ytterligare ett tjugutal instrument.

Den 12 mars 1899 hade de i Stockholm varande undertecknarne af detta upprop ett konstituerande sammanträde, vid hvilket utsågs en styrelse, bestående af hrr Burén, Nordqvist, Claudius, Zetterqvist och Valentin med hrr Byström och Henneberg som suppleanter. Till museets sekreterare och vårdare antogs hr Johannes Svanberg.

* * *

Ehuru alltså samlingen tillkommit på enskildt initiativ, är densamma dock ingalunda afsedd att tjena i något privat spekulationssyfte, hvaraf skulle dragas ekonomisk vinst. Då samlingen nått nog omfång, att göra rätt för benämningen »museum», skall den hållas öppen för allmänheten mot någon mindre afgift, för att betäcka lokalhyra och förvaltningsomkostnader, och kommer att ställas under offentlig kontroll. Afgiftsfritt skulle dock, åtminstone en dag i veckan, samlingen visas, liksom den ock alltid skulle vara utan afgift tillgänglig för sådana personer, som i och för forskningar, musikhistoriska studier och föredrag önska begagna sig af densamma.

Man har alltså tänkt sig, att samlingen framför allt skulle ha en instruktiv uppgift. Att ett föremål *tillhört* den eller den tonsättaren och konstnären, därvid fäster man därför endast mindre vikt, så vidt det ej tjenar att belysa någon sida af hans lifsverksamhet eller yppar något af intresse i hans konstnärspersonlighet. Det skall alltså varda samlingens uppgift att söka förvärfva sådana föremål, som i ett eller annat afseende kunna lemna så att säga *direkta* bidrag till musikens eller dess idkares historia, eller sådant som ur rent konstnärlig synpunkt kan vara till lärdom och gagn för dem, som gjort utöfvandet af musikens ädla konst eller dess skildrande till sin lifsuppgift.

I samband härmed torde böra påpekas (såsom äfven framhölls i upproret), att musikinstrumenten i denna samling ej skola tjena blott till åskådning utan om möjligt försättas i sådant skick, att musik på dem må kunna utföras. Däraf synes, att man ej ämnar sammanföra instrumenten för deras större eller mindre värde som antikviteter, lika litet som det är meningen att hopa ett större antal af sins emellan lika tonredskap.

Då för ökandet af museets samlingar den musikälskande allmänhetens stora intresse är af nöden, hoppas vi att rikliga, för museet passande bidrag måtte tillsändas detsamma och detta hälst under närmaste tid, så att det, med tillräckligt omfång, kan bli för allmänheten tillgängligt. Gåfvor till museet — äfven penningebidrag — mottagas af dess vårdare, sekreteraren Svanberg, som träffas alla helgfria dagar (äfven under sommaren) å kgl. teaterns kansli, där, såsom bekant torde vara, den hittills hopbragta samlingen i ett par angränsande rum är tills vidare inrymd.

Carl Claudius.

är född i Danmark den 1 maj 1855, blef vid 22 års ålder lärare vid Mariboes latinskola i Köpenhamn och var samtidigt inspektör för en mindre skola därstädes i 5 år. I midten af 1880-talet slog han sig på affärsverksamhet, hvilken han 1886 öfverflyttade till Malmö, där han sedermera alltjämt varit bosatt. Ifrig samlare är hr Claudius därjämte en varm konstvän och en konstkännare med fint utbildad smak och utmärkt omdöme på såväl de utöfvande som de bildande konsternas område. Hans hus är ett hemvist för olika arter af skön konst och företer ett verkligt museum, framför allt på det område, som blifvit så att säga hans specialitet: äldre musikinstrument. Hans samling af sådana torde kunna värderas med ett sexsiffrigt tal — och det trots de storartade gåfvor han lämnat till musikhistoriska samlingarna i Köpenhamn och Stockholm, till hvilka båda han med rätta kan anses som grundläggare.

I sitt intresse för konst understödes hr Claudius lifligt af sin intelligenta och varmhjärtade maka, fru Sofie Claudius, född Lynge, en dotter till den för ett par år sedan aflidne store konstsamlaren, kanslirådet Lynge i Köpenhamn. Fru C. är för öfrigt en särdeles talangfull bildhuggarinna.

Hr Claudius är »för förtjänster om konst och vetenskap» sedan ett par år riddare af Dannebrogsorden.

Johannes Svanberg

är född i Örebro (där fadern var köpman) den 25 december 1852. Efter slutade skolstudier kom han på handelskontor och egnade sig i tio år åt Merkurii tjänst, hvaraf åren 1873—79 i Stockholm. Emellertid hade Svanberg allt ifrån sin ungdom hyst det varmaste intresse för den sceniska konsten och hvad därmed eger samband, och i början af 1880-talet gjorde han allvar af sin länge närda önskan att få egna sig åt teatern. Efter att något mer än ett år ha varit underregissör vid dåvarande Mindre teatern (»Hammerska ladan»), blef S. sekreterare vid Stora teatern i Göteborg till 1890 och sedan under några år vid Vasateatern. Hösten 1896 fick hr Svanberg anställning som sekreterare vid K. Operan, till hvilken syssla från och med inflyttningen i nya operahuset äfven lades kassörsbefattningen, hvilken numera torde få anses såsom hr Svanbergs hufvudsakliga.

Då i januari 1896 fråga väcktes om en teater- och musikutställning i samband med 1897 års allmänna konst- och industriutställning, blef hr Svanberg redan af förslagets upphofsmän, hrr Emil Hillberg och Ludvig Josephson ombedd att såsom sekreterare vara med vid de första förberedande sammankomsterna, hvilket ledde till att, då sedermera en komité för nämnda separatutställning blifvit tillsatt med kammarherre Burén som ordförande, hr S. utsågs till dess sekreterare. Det var då som tanken väcktes hos hr Svanberg att få till stånd en permanent utställning af detta slag — en tanke som för öfrigt ej varit så främmande för honom redan förut — och han lyssnade därför gärna till det förslag, som någon tid efter utställningens slut gjordes honom af hr Claudius — med hvilken, såsom utställare af den stora samlingen äldre musikinstrument, hr S. vid Teater- och Musikutställningen kommit i beröring — nämligen att söka få till stånd i Stockholm en permanent utställning af musikinstrument och andra till musikens historia hörande föremål, och till hvilken hr Claudius genast erbjöd sig lägga grunden. Vi hafva nu sett huru af detta förslag blifvit en vacker verklighet.

Hr Svanberg har äfven gjort sig bekant såsom utgifvare af intressanta teaterhistoriska uppslagsböcker: »Anteckningar om Stora teatern i Göteborg 1859—1893» och »Anteckningar om Vasateatern 1886—1895» och arbetar såsom torde vara bekant, på en fortsättning af F. A. Dahlgrens »Anteckningar om Stockholms teatrar», hvartill hr Svanberg har ett rikt material, samladt under många år. Hr Svanbergs trägna tjänstegöromål under de senaste åren ha emellertid vållat tidsutdräkt med detta för öfrigt mycket tidsödande arbete, men man har dock anledning tro att detsamma skall nå sin fullbordan inom en ej för aflägsen framtid. Hr Svanberg synes just vara rätta mannen att fortsätta dessa för vår konsthistoria värdefulla »Anteckningar».

Sveriges musikhistoria

under åren 1630—1730

af

Tobias Norlind.

(Forts.)

Gustaf Düben har haft en särskild bedydenhet i fråga om sången, emedan han däri kunde verka på större kretsar. Framför allt äro de af honom komponerade sångerna af *Sam.*

Columbus bekanta i Sverige, och just Dübens musik har gjort dessa sånger af den störste svenske lyriske diktaren i 17:de århundradet rätt bekanta. Genom alla Gustaf Dübens sånger klingar en viss melankoli. Öfverallt framträder den finkänslige, lyriskt anlagde tondiktaren, för hvilken musiken är ett hjärtebehof. Samstämmande med hans på det intima riktade sinne är instrumentationen i hans kompositioner. Vanligen använder han endast violer; andra instrument förekomma endast undantagsvis. Så t. ex. en fagott i stället för violoncell i arian »Blickt ihr Salinnen», två flöjter i st. f. två violiner i bröllopsarian »Zwoo Herzen die brennen.» I arian för Aurora Königsmarck är instrumentationen en helt annan: en viol d'amour, en flaute doux e viola da gamba. Detta för honom annars främmande instrumenteringssätt kan dock Aurora Königsmarck själf ha föranledt. Hon var nämligen på den tiden en af dem som förnämligast representerade den franska smaken och hade samlat kring sig en krets, som mycket verkade för införande af fransk bildning. Detta inflytande visar sig redan på det franska titelbladet. Hon har sålunda kanske föranledt Gustaf Düben att använda den i Frankrike brukliga instrumenteringen. — Endast symfonierna från 1654 visa en större afvikelse, men äfven här ha ej användts starka, larmande instrument, såsom trumpeter och trummor, hvilka annars voro omtyckta i Sverige.

Gustaf Düben är en personlighet, som måhända under gynnsammare förhållanden i en omgifning, som bättre passade för honom, hade kunnat utveckla sig till en i musikhistorien framstående förmåga. Men i ett land, där man ej förstod hans konst, framträdde han mindre betydande. Särskildt visar det sig af hans vid hofvet föga framstående ställning, då vi betrakta musiken vid detsamma.

Befordrandet af konst och litteratur har i Sverige på denna tid nästan aldrig utgått från hofvet. Visserligen var drottning Kristina musikaliskt anlagd och har mycket bidragit till musikens befrämjande, men hennes i alla hänseenden nyckfulla uppträdande har snarare skadat än befordrat utvecklingen. Vi hafva redan förut talat om *Meibom,* som af Kristina kallades till Sverige. Hans studier öfver den grekiska musiken har till en början intresserat drottningen. Men då hon, som gärna dref gäck med de lärda, sedan tvang forskaren, hvilken totalt saknade sångförmåga, att inför en stor publik utföra en grekisk sång, lämnade han kort därefter Sverige. Af musikidkare, hvilka förekommo på hofvet må i synnerhet nämnas två syskon *La Barre,* äldste sonen och dottern till den berömde franske organisten med detta namn. Sannolikt stannade dessa (dottern var sångerska och ackompagnerades af sin broder) i Sverige ända till 1653. Att drottningen för öfrigt hade mycket intresse för musik, därom vittna hennes till vatikanen skänkta bibliotek, hvari åtskilliga musikmanuskript från medeltiden förekomma. Kristina var alltför själfvisk för att oegennyttigt befordra konsten. Endast så länge hon hade nöje däraf skänkte hon uppmärksamhet åt konster och vetenskaper.

Var redan drottning Kristinas tid ogynnsam för konsterna, så skulle det under de följande regenterna bli ännu sämre. Karl Gustaf var för mycket ute på krigståg för att kunna befordra de fredliga konsterna. Karl XI var för litet bildad för att förstå konsten och hade mera vändt sig åt härens organisation. Fältmusikanterna erhöllo åtskilliga förmåner under det musiken för öfrigt nästan icke alls odlades. Ieke heller drottningen synes ha haft särdeles intresse för musik. Kröningsmusiken är här ganska karaktäristisk i afseende på konungens smak. Denna innehåller en aria af professor *Rudbeck,* sjungen af komponisten själf med ackompagnement af 12 trumpeter och 4 pukor. Konungen skulle ha varit mycket belåten med densamma. Vid en af Joh. Gyllenstjerna föranstaltad fest nyttjades fyra trumpeter och en trumma som taffelmusik. Med allt detta öfverensstämmer Matthesons yttrande i hans »Grundlage einer Ehrenpforte», då han säger »Sverige var och är ej det rätta landet för musik. Vid uppförandet af min *Serenata* vid den i Stockholm uppfostrade, nyss aflidne högtsalige hertigens af Holstein hof, sade densamme till mig allernådigst: De hade förut aldrig vetat hvad en kapellmästare betydde, ty i Sverige hör man ingenting annat än krigsmusik.»

Den högre adeln tycks ofta nog haft större förkärlek för trumpeter än för mindre starkt ljudande instrumenter. Detta låg för öfrigt i hela tidsriktningen då man vant sig vid fälttågen och då kroppslig kraft stod före andlig bildning. Få voro de, som hade verkligt begrepp om litteratur och konst. Bland litterära och musikaliska kretsar voro mest betydande de, i hvilka Erik Lindschöld och Aurora Königsmark spelade hufvudrolerna. Att *Gustaf Düben* stått i förbindelse med dem betyga arierna »O grosser Gott» och »Spel och danslust».

Efter Gustaf Dübens död blef hans son *Gustaf* kapellmästare. Denne var född i Stockholm d. 6 aug. 1659. År 1682 erhöll han befattning som kammartjänare hos prins Karl, sedermera Karl XII, blef 1698 hofintendent och adlad samma år d. 3 april. Från denne torde kanhända kompositionerna i Caps. 18: 10 härflyta, hvilka äro betecknade med G. D. Till karaktären skilja de sig fullständigt från hans faders verk. — Under det hos Gustaf Düben d. ä. och hans tid sånger och dansar mestadels kommo från Tyskland, äro nu franska »airs» förhärskande. För denna samma tid, då gammalt holländskt och tyskt inflytande blandade sig med det franska äro högst karaktäristiska: Fräulein *de la Gardijs* »Comedien-Sachen».

Sedan Gustaf Düben d. y. 1698 blifvit hofintendent, erhöll hans broder Anders kapellmästartjänsten. Denne Anders Düben var född d. 28 aug. 1623 i Stockholm. Han tjänade först såsom kapellist vid kgl. hofkapellet och var 1698 kapellmästare. Den 11 okt. 1707 blef han adlad och samma år kammarherre. Då han 1721 blef hofmarskalk nedlade han sin kapellmästarebefattning. Den 23 aug. 1738 afled han i Stockholm och ligger begrafven i St. Jakobs kyrka.

På hans tid vandrade Sverige helt och hållet i Frankrikes spår. En stor omhvälfning i Sveriges kulturhistoria hade inträdt. De forna grofva sederna, hvilka kännetecknа tiden efter trettioåriga kriget, då det krigiska, dådlystna sinnet gripit alla, då krigsmusiken var omtyckt vid hofvet, hade småningom försvunnit under de sista årtiondena af 17:de århundradet och en finare, mera cirklad hofton trädt i deras ställe. »Homme de guerre», har förvandlats till »homme de la cour». Musiken är icke mera bunden vid några bestämda kretsar utan har blifvit en modesak. Alla ville odla musik. Det kungliga hofvet stod i spetsen, de adliga damerna spela klavér samt och synnerligen. Anders Düben intager därför beträffande musiken en helt annan ställning än hans fader Gustaf. Denne hade skrifvit musik för mindre kretsar, sonen Anders komponerade för det kungliga hofvet, där det gällde att förhärliga konungen. Hans musik blef i följd däraf en annan. Fadern Gustaf skref musik för sig själf, gaf i sina kompositioner en del af sitt eget jag. Anders Düben blifver den elegante konungatjänaren, som skrifver musik blott för att behaga andra, ytlig och flyktig. Det är ej hos honom, som hos Gustaf Düben, en inre drift, hvilken frambringar kompositioner. Hans verk hafva därför ej samma betydenhet som Gustafs.

Andra medlemmar af familjen Düben, hvilka äro att nämna i Sveriges musikhistoria voro: *Joachim Düben,* broder till den föregående Anders Düben. Han var 1671—1709 »envoyé» i Paris och är särdeles bekant såsom gynnare och befordrare af tonkonsten. I Upsala bibliotek befinner sig under signatur 18: 22 en aria med beteckning »Joachim Düben Anno 1680: Sonata Protector in te speravi (Alt, Ten. Bas) con 4 Viole con Continue». Handskriften är ganska lik Gustaf Dübens: Sannolikt ha vi därför här att göra med en Joachim Düben tillegnad kom-

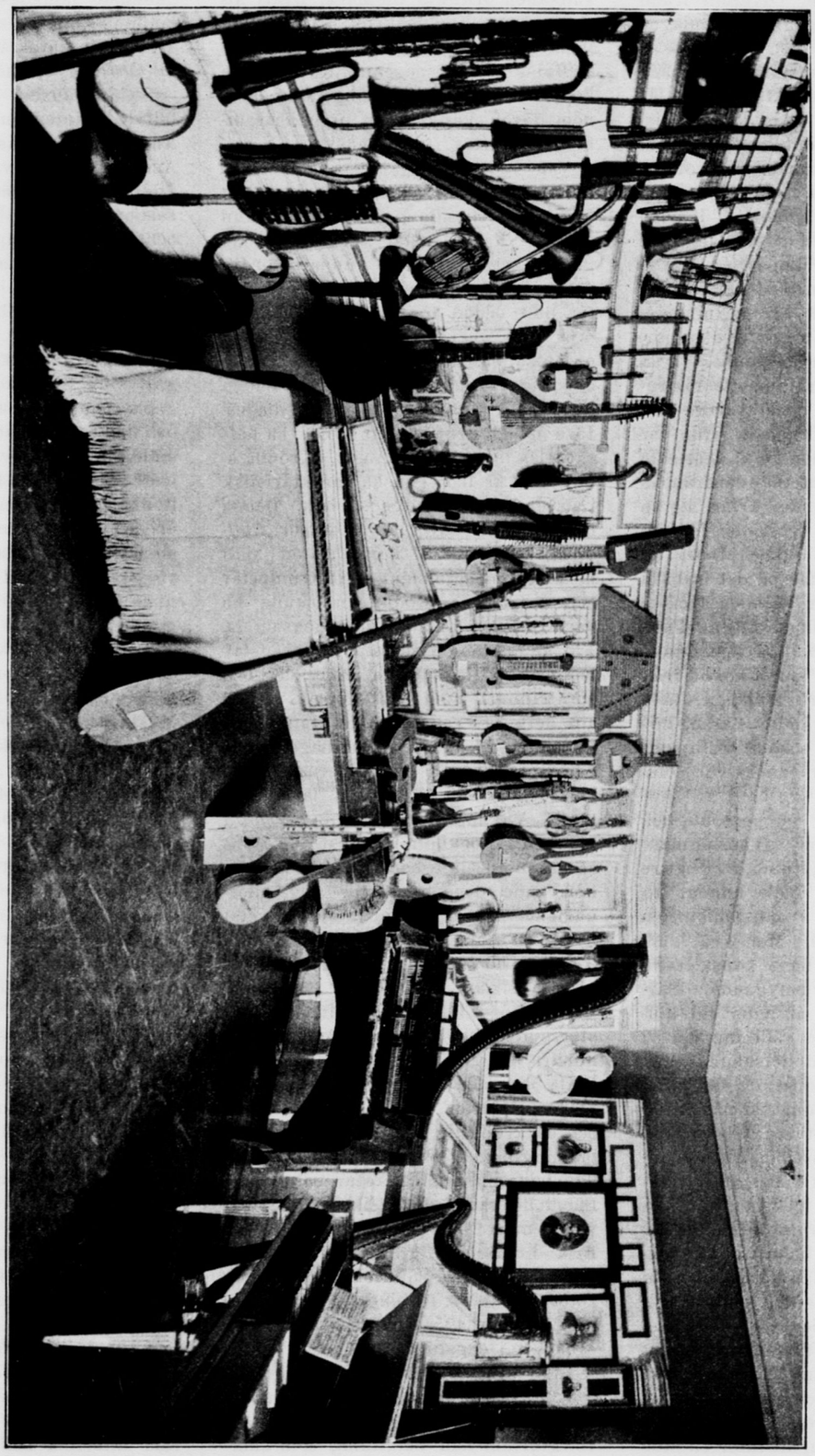

Interiör från Musikhistoriska Museet I Stockholm.

position, men att den härstammar från Gustaf Düben själf är knappt troligt, emedan den visar ringa förvandtskap med hans verk. En annan *Carl Gustaf Düben* få vi lära känna såsom hofkapellmästare i 18:de århundradet. Af familjens tyska medlemmar nämner Mattheson i sin »Ehrenpforte» (sid. 122) en »Superintendent de la musiqe» och en hofmarschalk, båda i Altrandstädt.

Vända vi oss nu till musikväsendet i andra delar af Sverige, så är det i synnerhet Upsala, som tager intresset i anspråk. En af de första män vi här möta är den förut nämnde *Marcus Meibom*. Hülphers betecknar honom såsom kapellmästare, hvilket knappt kan vara riktigt, då han först 1650 kom till Sverige och Anders Düben d. ä. denna tid bevisligen var kapellmästare. Bekant är att han någon tid var bibliotekarie vid Upsala-biblioteket. Hülphers berättar, att han skulle ha medfört många nya instrument hit till landet.

Af Upsala-professorer under 17:de århundradet, hvilka inlagt förtjänst om musiken, är i synnerhet *Jonas Columbus* värd att nämnas. Han var fader till den ofvannämnde Samuel Columbus, hvars dikter sattes i musik af Gustaf Düben. Om denne Jonas Columbus lämnar oss Ant. Stjernman i sin »Bibliotheka sviogothica» (Holmia 1731) upplysning. Han var född 1586 i Mundetorp (Vestmanland). Efter slutade studier i Vesterås och Trondheim begaf han sig till Köpenhamn för att där egna sig åt musik och poesi. År 1613 flyttade han öfver till Upsala att vid dess universitet fullkomna sig i filosofi, poesi och musik. Han blef 1618 lektor i grekisk litteraturhistoria och »direktor musices» vid gymnasium i Vesterås. Sedan reste han en gång till Tyskland för att skaffa instrumenter åt gymnasiet. Den 12 maj 1625 blef han professor i poesi och musik vid Upsala universitet och drog sig 1630 undan till Husby i Dalarne. Stjernman säger vidare om honom: »Musicen Columbus impense ita amavit, ut ille suo tempore non minore esset in Musices gloria quam Damon aut Lamprus.» Om den senare musiken i Upsala berättar oss Hülphers, att år 1630 några medlemmar af hofkapellet gifvit musikundervisning vid universitetet.

Bland »directores musices» vid universitetet äro framför allt professorerna *Harald Wallerius* och *Carl Wallin* bekanta. En som gjort sig särdeles förtjänt om musiken är den berömde forskaren *Olof Rudbeck*. Vi ha nämndt att han skrifvit en aria för Karl XI:s kröning. Man prisade särskildt hans »starka, sköna» röst. Han har tillsammans med Har. Wallerius reviderat melodierna till den gamla svenska psalmboken. Hülphers yttrar vidare: utom *J. Columbus, Andreas Norcopensis, Har. Wallerius, Johan Arndt, Bellman, Petr. Elwius* och flere andra professorer, som voro musikkännare, har jag fått kunskap om ett »Collegium musicum» som år 1726 hölls i Upsala under *Burmans* ledning. Vid detta medverkade många professorer, hvilka skola ha spelat passabelt.

I slutet af17:de och början af 18-de årh. förekommer några musikaliska afhandlingar, hvilka, om äfven i mer än ett hänseende innehållslösa, dock ej äro utan betydenhet för den svenska musikhistorien i äldre tider och hittills nästan alls icke blifvit uppmärksammade. Författare till sådana voro, jämte de nämnda Wallerius och Bellman, Stjernhjelm, Andreas Arosiander, Christ. Alanus, Truls Arvidsson och Tob. Westenbladh.

På Karl XII:s tid hade man i vida kretsar börjat odla musiken. Visserligen höll man sig mycket i de franska komponisternas spår, men detta hade sin stora betydelse; ty Sverige behöfde just den franska musikens elegans för att ge mera smidighet åt den föregående tidens något hårda, genomtänkta musik. Omkring 1720 var Sverige tillräckligt moget att efter större måttstock bedrifva musikodlingen. Därför visar sig ock mer och mer inflytandet af de stora mästarne Händel och Bach. Sveriges afskildhet har upphört, dess musik tager från denna tid del i den allmänna utvecklingen af den europeiska musiken.

Interiör

af Musikhistoriska Museet jemte omnämnande af en del föremål i detsamma.

För gåfvor till detta museum ha vi förut i denna tidning redogjort. Nyligen har en förteckning öfver ett större antal sådana blifvit utsänd. Att nu meddela en fullständigare sådan tillåter ej utrymmet. Emellertid, då här lemnas en interiör från museet, vilja vi här påpeka några af de märkligare föremål, som synas å illustrationen, och bland dessa utmärka vi med signaturen (Cl.) de af hr Claudius skänkta. Äfven några andra märkliga föremål i museet skola påpekas.

Längst till höger å planschen se vi ett *Clavichord* (klavér), sign. Pehr Lundborg, kongl. hofinstrumentmakare, Stockholm 1787. Instrumentet har tillhört Olof Åhlström (1756—1835), den bekante tonsättaren, (Cl.) — Strax till vänster om detta instrument se vi en högrest tingest, benämnd

Clavi-harpa. Denna är sign. J. C. Dietz, Paris 1821. Dietz var uppfinnaren af detta instrument, på hvilket han 1814 fick patent. Uppfinningens ändamål går ut på att spela harpa medels klaviatur och sålunda ersätta det svårare harpspelet med klavérspel.

Mellan ofvannämnda båda instrument ser man å väggen åtskilliga porträtt, af hvilka Griegs och Wennerbergs äro lätt igenkännliga. Nedanför dem befinna sig glastäckta montrer, innehållande autografer, manuskript af noter etc. I förgrunden af planschen synes ett af en duk betäckt bord. Ofvan på detta befinner sig en

Octav-spinett, sign. »Joan. Carrcassi Fecit Anno Domini MDCLXXXXVIII (1698).» In Ciumbalis Bene Sonat...». Lockets yttre och inre sidor äro särdeles vackert och konstnärligt målade med fåglar och figurer i ornamentstil på hvit botten; instrumentet, i flygelform, är 75 cm. långt, d. v. s. längs efter klaviaturen, och 14 cm. högt samt omfattar 3 $^1/_2$ oktaver. (På spinetten anslogs strängarne, som bekant, medels fjäderpennor, då däremot på klavéret messingsstift genom anslag mot dem bragte dem att ljuda.) Denna spinett inköptes 1899 i Italien af hr Cladius, som skänkt den till museet. Den har sedan reparerats och satts i spelbart skick af hr Rob. Berg vid Skandinaviska piano- och orgelfabriken härstädes; hr Berg har förtjänsten af att kostnadsfritt ha reparerat flere museets klaverinstrument, likasom ock flere violer lika oegennyttigt iståndsatts af stråkinstrumentmakaren Rob. Paulus. — Till höger om denna spinett synes ett annat tangentinstrument, ett

Hammarklavér, sign. Pet. Kraft, kongl. hofinstrumentmakare, Stockholm 1800 (Cl.). Hammarklavéret, hvari strängarne anslås af hammare, är början till pianofortet. (Beethovens pianosonat op. 106 är betecknad såsom »sonat för hammarklavér»). Lutad mot bordet med spinetten står en

Archiliuto (Bas-luta) från 1600-talet, en mycket lång och sällsynt luta (175 cm.), särskildt utmärkt för sin konstnärligt eleganta form och utstyrsel (Cl.). Till höger om dennas hals, ofvan hammarklavéret, hänger en

Lyraguitarre från 1700-talet. Detta instrument uppkom under revolutionstiden i Frankrike, då antiken skulle efterhärmas i allting (Cl.). Ofvanför detta instrument, högst upp hänger en

Cymbal, antagligen från 1600-talet. Af den ursprungliga cymbalen uppkom det klavérinstrument, hvaraf spinetten och clavicymbalen voro arter (Cl.).

Dessutom synes å interiören flere olika slag af lutor, cittror, harpor, guitarrer, stråk- och blåsinstrument etc.

Bland öfriga, å interiören ej förekommande, museet tillhöriga instrument må nämnas: ett *Sybordsklavér,* antagligen från slutet af 1700-talet, under sybehörsfacket innehållande ett litet hammarklavér, med klaviatur som

kan dragas ut och skjutas in; vidare en *Glasharmonika*, ett af Benjamin Franklin (åskledarens uppfinnare) uppfunnet instrument, bestående af två rader olika stora glasklockor, som genom trampning på en pedal sättas i rörelse. Tonerna bildas sedan genom att med de fuktade fingerspetsarne vidröra de roterande glasklockorna (Cl.); *Lyra-klaver* är ett museets instrument från 1800-talets början. Detta har öfverst formen af en lyra och kan anses såsom en öfvergång från de s. k. stående flyglarna — »pyramiderna» och »girafferna» — till våra moderna pianinon, hvilka dock äro mycket lägre.

Ett af museets märkligaste föremål är en *Kithara*, kopia efter det å Museum für Völkerkunde i Berlin befintliga originalet, funnet i en forngraf i Würtemberg och ansedt förskrifva sig från 5—7 århundradet. Det har formen af en stor stöfvelknekt (ihålig), hvars skänklar ytterst förenas af en båge med sex hål för skrufvar till spännande af strängarne. Endast 3 á 4 trogna kopior äro tagna af detta instrument, hvaraf en finnes i Köpenhamn, en i hr Claudius' samling. Vi torde sedermera komma att redogöra för detta fynd.

Bland *Harpor* af olika slag finnas ett par af Pet. Kraft, den ena från 1785. Den praktfullaste harpan i museet är en fransk pedalharpa af Cousineau, »luthien de la Reine», skänkt af frih. E. V. W. Haij, Onsjö. Äfven må nämnas en nyligen till museet skänkt mindre harpa i empirestil, en s. k. *harponett*.

Af *Blåsinstrument* må framhållas: ett af K. Vestgöta-Dals regemente deponeradt bashorn af koppar från 1700-talet; sopran-, alt- och bas-dragbasuner, basklarinett, basetthorn, tvärflöjter af äldsta konstruktion m. m.

Andra märkliga museets nuvarande eller vardande tillhörigheter torde vi framdeles kunna omnämna.

Musikpress och Litteratur.

På J. Schuberth & C:os förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

BACH, J. A.: *2:tes Concert für die Orgel* (A-moll), arrang. Pr. 3 mark.

STRADAL, AUG: *Bravour-Studie* (nach einer Caprice von N. Paganini) Pr. Mk. 1,50.

WIEHMAYER, TH.: *5 Special-Etuden* von Kalkbrenner, Cramer und Ries, bearbeitet. Pr. Mk. 1,50.

På P. Jürgensons förlag, Moskva-Leipzig, har utkommit:

För piano, 2 händer:

RÉBIKOFF, W.: »*Le génie et la mort*». Mélomimique an 2 actes, op. 11, Sujet et musique par W. Rébikoff. Pr. 50 kop.

På J. G. Walde's förlag, Löbau, har utgifvits:

För orgel:

ZEHRFELD, OSKAR: *Choral-Vorspiele*. Häft. II. Pr. Mk. 1,50.

På Carisch & Jänichens förlag, Milano-Leipzig, har utkommit:

För violin och piano:

PENTE, EMILIO: *Polonaise*, à sa Maj. Margherita di Savoia, Regina d'Italia. Op. 9. Pr. Mk. 2.

Svensk Sång N:o 17 innehåller för Piano: R. Schumann: »Träumeri»; Gluck: Gavott ur »Armida»; — sånger: Körling: »Slöja af rödan sky vill jag ha» (slut); E. G. Geijer: »En anderöst» (början); — Fredmans Epistlar N:o 24, 25. N:o 18: Helge Sandberg: manskvartett »Gamla Sverige lefva skall», ord af Henr. Wranér; — solosånger af Fr. Sam. Silfverstolpe (1769—1851, m. porträtt): »Till Chloë», »Till en ung flicka»; J. B. Struve (1767—1826): Visa; — Musiken i forna dagar: Grekland (början). N:o 19: Schwabisk Folkvisa (tysk text); Visa af J. B. Struve (forts); Fredmans Epistlar n:o 26—28; N:o 20: Schwabisk Folkvisa (tysk text), Krigssång från Nauka-Hiva, unison, (polynesisk och svensk text); Edvard Brendler: »Vid Trollhättan», solosång; Fredmans Epistlar n:o 29,30.

På Abr. Hirschs förlag har utkommit:

för Piano 2 händer:

Musikbiblioteket. Häft. 2. Valsalbum; Häft. 3, Piano-Album; Häft. 4. Svenska Folkvisor, à 25 öre.

På Karl Fritsches förlag, Leipzig har utkommit, för piano (2 händer) samt sång:

HACKENSCHMIDT A. J.: *Transvaals Frihets-Festmarsch*. Transvaals Friheits-Festmasch) med Transvaals-hymnen, svensk och tysk text. Op. 8.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande har utgifvit:

Sånger för mansröster XIII. 1899 års kvartetthäfte.

Bachs präktiga orgelkonsert är i transkriptionen för piano verkligt konsertmässig med rikstämmiga ackord, i basen ofta brutna genom två oktaver, med oktavförslag etc. För en rutinerad pianist är ock Stradals »Bravour-Studie», börjande med ett Lento, hvarpå följer Allegro assai (un poco ironico), och erbjudande god öfning i oktav-sext- och terslöpningar etc. — Wiehmayers häfte börjar med en etyd af Kalkbrenner med 2 varianter. I denna äro två finger liggande (2 och 4 samt, i Var. 2, 3 och 5), och de tre andra röra sig med sextondelar; 2:a Etyden är också en »oafhängighetsöfning» af Cramer för 4 och 5 fingrarna som röra sig i trioler, medan i diskanten 1:a och 2:a fingrarna, i basen 1:a, äro bundna; 3:e etyden, af Kalkbrenner, är en öfning för undersättning af tummen; 4:e af Cramer, drillöfning för 4:e och 5:e fingrarna; 5:e etyden är en »rhytmisk studie», med trioler mot jämna $^7/_4$.

Rébikoffs »Melomimik» är en slags scenisk framställning, hvari mimik och musik äro oupplösligt förenade. En slags tablå med musik, närstående pantomimen. Detta stycke, »genien och döden», med fransk, rysk och tysk förklaring öfver den af musiken tolkade mimiska föreställningen, består af två scener.

Den förra framställer en döendes sjukrum. Döden inträder och vill hämta sitt offer, men dettas Genius hindrar honom därifrån. Slutligen måste Genien dock gifva vika, och han sätter sin egen krona på den dödes hufvud.

I andra scenen breder sig till en början en tät dimma öfver landskapet, och då denna skingrats, ser man Ärans tempel och berömda personers andar lustvandra kring detsamma. Den döde införes af sin Genius och hans inträde hälsas med hänförelse af andeskaran.

Musiken, i nyare stil, är af mystisk-poetisk karaktär i tempon, växlande mellan lento, andante och moderato. Stämningen är i början dyster med kromatiskt fortlöpande modulationer och förminskade septimackord. Mot slutet inträder en jublande sådan med en rörlig bas af brutna ackord. Stycket slutar med ett diminuendo och pianissimo samt ett öfverraskande, öfverstigande ackord. Det hela omfattar endast 7 $^1/_2$ sidor.

Koral-förspelen af Zehrfeld äro af mindre omfång och i värdig kyrkostil, 12 till antalet. — Polonaisen är ganska pompös, såsom man kan vänta, då den är tillägnad en drottning. Violinstämman är i brillant stil med löpningar och dubbelgrepp, sålunda rätt effektfull och fordrande en öfvad spelare.

Af »Musikbiblioteket» innehåller 2:a häftet 5 populära valser af Waldteufel, Roeder, Corbin, »Geisha»-vals och »Minne af Strauss, potpourri af berömda valser»; 3:e häft: Piano-Album bjuder på 10 lätta, melodiösa stycken: Josephsons »I skogen», arrangerad, och för öfrigt stycken af Morley, Schütt, Teilman, Moszkowski, Eilenberg, Herman, Jensen, Jonas och Wachs; 4:e häft. innefattar 16 valda folkvisor med fullständig text.

Transvaals Frihetsmarsch, af särskildt intresse med anledning af kriget mellan boers och engelsmän, utgöres till hälften af en marsch för piano, till hälften af frihetssången med korrekt svensk text jämte tysk. Marschen är tillegnad »Det tappra boerfolket».

1899 års kvartetthäfte, utgifvet af »Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande» innehåller 11 nummer, däraf I—V prisbelönta nämligen, »God natt» af Gottfr. Kallstenius (2:a pris), »Mörker och ljus» af G. T. Lundblad (3:e pris), »Bacchanal», »En gammal historia» och »Till Österland»

af Ivar Widén (3:e pris); dessutom har styrelsen förvärfvat för årstrycket följande sånger i häftet: Alfr. Berg: »Aftonen», »Begrafningsmotett», »Källan»; Aug. Körling: »Herkules»; A. M. Myrberg: »Det mörknar i skog» och »Till svenska fanan».

FÖLJETONG.

Musikaliska äfventyr i Böhmen.

Af *Hector Berlioz.*

Forts. och slut.

En annan gång mötte jag en af våra första pianister, som helt misslynt återkom från en sjöstad, där han velat låta höra sig. »Att ge en konsert där var icke möjligt», yttrade han; »man väntade just sillens ankomst, och hela staden tänkte ej på annat än denna intressanta fisk.» Men huru kan ock en artist vilja strida mot sillar!

Ni finner således, min vän, att det ej alltid är så lätt att bringa publiken i traf, synnerligast i städer af andra ordningen. Men betänk ock å andra sidan, huru många syndare belamra publiken, från den högsta sopran till den lägsta sarastrobas, från piccolan till bastuban. Där finns ingen guitarrskrapare, ingen klaverslagare, ingen strupgurglare, som ej vill göra sig odödlig genom konserter; ja, själfva mungigan vill icke undanhålla publiken sina ljufva toner. Däraf uppstå bittra kval för de hedervärda borgare, hvilkas börs man anser kapabel att erlägga entrén. Dessa virtuosers skyddspatroner, biljett-kolportörerna, försmå ingen list, intet knep för att påtruga de arma rika några af dessa olyckssaliga fyrkantiga papper, som man kallar konsertbiljetter. Jag känner personer, som i februari och mars månader, när denna pest rasar värst i Paris, aldrig besöka något sällskap, emedan de där ej anse sig säkra för dylika angrepp. Men saken går än längre. Hvarje »artist», som »gjort» i Paris, vill ock göra konstresor, och ve den, som står i relationer till utlandet! »Artisterna släppa honom ej förr, än han ger dem rekommendationsbref. I Ryssland berättade man mig en gång om en romanssångerska och hennes herr gemål, hvilka, sedan de utan minsta framgång hade »gjort» i Petersburg och Moskwa, nödvändigt ock ville lyckliggöra Turkiet. De utpressade rekommendationsbref, anlände till Pera, brefven gjorde sin verkan, och själfva seraljen öppnade sina portar för dem. »Madame» skulle för de rättrognas behärskare sjunga romanser. Allt gick bra; fyra svarta slafvar framsläpa ett piano; den hvita slafven, damens gemål, bär schalen och noterna. Sultan, omgifven af sina stordignitärer, med tolken bakom sig, utsträcker sig på en hög af kuddar, låter tända sin pipa, och efter ett par grundliga drag ur det kostligt doftande röret ger han tecken att börja. Sångerskan börjar med Panserons olyckliga romans:

Je le sais, vous m'avez trahie,
Une autre a mieux su vous charmer,
Pourtant quand votre coeur m'oublie,
Moi, je veux toujours vous aimer.

Oui, je conserverai sans cesse
L'amour, que je vous ai voué;
Et si jamais on vous délaisse,
Appelez-moi, je reviendrai.

Här gaf hans höghet ett tecken åt tolken och yttrade åt honom med turkisk lakonism: »*Naum!*» — Dragomanen förklarade därpå för damens gemål: »Hans höghet befaller mig att säga er, att er fru skall göra honom det nöjet att genast upphöra.» — »Men, min gud, hon har ju nyss börjat! Det vore ett dödsstygn för min arma hustru!» och åter började hon:

Si jamais son amour vous quitte,
Faible, si vous la regrettez.
Dites un mot, un seul, et vite
Vous me verrez à votre coté.

Ett nytt tecken från sultanen, som, vridande sitt skägg, dundrade åt dragomanen: »*Zieck!*» — och tolken antydde för herrn (ty frun sjöng alltjämt): »min herre, sultan låter säga er, att om kvinnan icke genast upphör, så låter han kasta henne i Bosporen.» Nu dröjer den olycklige maken ej längre; han håller igen munnen på sin fru, som just ville upprepa den ljufva refrängen:

Appelez moi, appelez — —

Storartad tystnad — kallsvett — ändtligen åter ett ord från härskaren: »*Bulack!*» — Min herre, sultan befaller er dansa för honom.» — »Dansa? Jag? Icke är jag någon dansör, jag är icke någon artist, jag bara följer min hustru, jag bär hennes schal och noter, ingenting annat. — »*Ziéck! Bulack!*» hörs det åter. »Min herre, sultan säger, att om ni inte dansar, så låter han kasta er i Bosporen.» Detta argument slog an, den olycklige gör språng som en björn, den man på upphettade plåtar bibringar choreografien, till dess den fruktansvärde ropar med tordönsstämma: »*Dajum, be bulack zeick!*» — och dragomanen: »Det är bra, min herre. Sultanen befaller eder att aflägsna er och resa i morgon; och kommer ni åter till Konstantinopel, så låter han kasta er båda i Bosporen.» — Hvilken sund kritik har ej denne turk utvecklat, och hvarför ges det ingen Bospor i Paris!»

»Denna anekdot», yttrade harpisten, »bevisar ingenting mot Paris.»

»Huru? inser ni inte det? Händelsen bevisar, att det i Paris, liksom annorstädes, ges musikanter af alla slag, äfven utan ringaste värde, att de måste utvandra, om de ej vilja uppsluka hvarandra inbördes, och att vakten vid seraljens portar i våra dagar ej ens förmår skydda sjelfva sultan.»

»Det är rätt bedröfligt», suckade steiraren; »jag märker nog, att jag där icke kan ge någon konsert. Men till Paris går jag ändå.»

»Ni är hjärtligt välkommen! Ja, jag vill till och med garantera er goda affärer, såvida ni äfven hos oss använder er förträffliga Wienermetod, d. v. s. att låta betala er musik af *sådant* folk, som afskyr musiken. Jag kan i detta hänseende vara er nyttig och vill genast gifva er fem ypperliga adresser på sådana notabiliteter. (Jag meddelade honom desamma.) Dessutom bör ni besöka våra berömdaste lejon, våra populäraste komponister, operalibrettister, abonnenterna af de första logerna i konservatoiren, Stora operan, Italienska teatern — detta allt är guldminor för er.»

Nu gafs signal till afresan. Jag tog afsked af den vandrande harpvirtuosen, tryckte hjärtligt hans band, besteg vagnen och ropade till afsked: »farväl, konstbroder! Vi träffas i Paris, glöm ej adresserna!»

»Och ni, tänk på mitt medel mot den dubbla kärleken!»

Trängen afgick. Ännu en stund såg jag harpspelaren drömmande stödja sig vid sitt instrument. Bullret hindrade mig att höra något, men af hans fingermanöver såg jag att han spelade temat ur *feen Mab,* och af läpparnes rörelser märkte jag att han sade: »Sådant narraktigt stycke!» under det jag å min sida upprepade: »Sådan narraktig själ!»

Det är trefligt att flera hundra mil från hemmet, vid ankomsten till en främmande stad, finna en personligen obekant vän, som väntar dig på bangården, som genast igenkänner dig på din »underbart karaktäristiska fysionomi», som tilltalar dig, trycker din hand och på ditt hemlands språk berättar dig att allt är färdigt till ditt emottagande.

Just detta hände mig med D:r *Ambros* vid min ankomst till Prag. Dock förfelade min »underbart karaktäristiska fysionomi» fullkomligt sin effekt, ty han igenkände mig icke. Tvärtom var det jag, som vid anblicken af en liten man med lifliga och godsinta drag, just då han på franska sade till sin följeslagare: »men hur skall jag få reda på Berlioz bland denna mängd? jag har ju aldrig sett honom!» Det var jag, säger jag, som hade den obegripliga fintligheten att i den sökande ana herr Ambros. Jag närmade mig de båda herrarne och sade: »här är jag.»

»Herr Berlioz!»

»Ej mer, ej mindre!»

»Nå välkommen! det gläder oss att

ändtligen se er här. Kom nu; ett varmt rum och en varm orkester vänta er redan. Hvila ut i afton, och i morgon skrida vi till verket.»

Verkligen träffade vi ock dagen därpå, efter gjord bekantskap med stadens musikaliska auktoriteter, tillrustningarna till min första konsert. D:r Ambros föreställde mig för Herr *Kittl*, Konservatoirens chef; denne förde mig till bröderna *Skraup*, kapellmästarne vid teatern och domkyrkan, äfvensom till konsertmästaren *Mildner*. Sedan kom ordningen till sångarne, journalisterna, de mest betydande konstvännerna, och slutligen försporde jag, mot min vana, ett lifligt begär att bese staden. Den förtjänar det. Dock får ni icke vänta någon beskrifning på denna storartade rad af tempel, palatser, torn, kolonnader, ej heller på omgifningarne. Allt detta kan ni läsa annorstädes. Blott några ord om scenen.

Teatern i Prag förekom mig liten, mörk och akustiskt ofördelaktig. Den lärer sedermera blifvit restaurerad, och den nye direktören, Herr Hoffmann, gör allt möjligt för att lyfta den till en högre punkt. Personalen var bättre sammansatt än på många andra ställen i Tyskland. De flesta sångarne syntes mig vara goda konstnärer, begåfvade med vackra röster och ganska musikaliska — såsom Böhmarne i allmänhet. Orkester- och körpersonalen stod däremot i alltför riktigt förhållande till de ringa lokaliteterna, och om man icke dess mindre då och då vågade sig på större verk, så inträffade bedröfliga stympningar. Dekorationerna stodo i analogi härmed; jag erinrar mig att i Glucks Iphigenie på Tauris, fjärde aktens final, hafva sett ett skepp, som skulle afgå till Grekland, och hvars sidor till följd af en berömvärd omtanka voro försedda med kanoner.

Den stående repertoiren var bättre uppsatt, men hade ej att lida af vokal- eller instrumentalmassornas svaghet, ty den bestod mestadels af små jämmerligheter, öfversatta från franskan och för länge sedan försvunna från komiska operans affischer. Teaterstyrelserna äro öfverallt sig lika; deras skarpsinnighet i uppspårandet af plattheter är lika stor, som deras instinktartade motvilja mot verk, misstänkta för eftersträfvandet af stilens finhet, idéernas storhet och nyhet. Tyskland, England, Italien, Frankrike, räcka hvarandra här en broderlig hand. Uppstår val mellan två produkter, hvaraf den ena är platt, den andra ädel, mellan en skapande konstnär och en eländig afskrifvare, mellan själfull djärfhet och småborgerlig hvardaglighet — då har den utmärkta takten hos teaterstyrelserna aldrig förnekat sig.

Dessutom finnas styresmän hvilka sätta en fåfänga uti att själf ställa alting i verket, och därför äro afvogt stämda mot alla arbeten, som utan författarnes medverkan ej kunna bringas på scenen. Den betydenhet som därigenom tillägges författaren, skulle ju minska direktörens viktighet. Andra äro behäftade med en monomani för vissa ting; de kunna ej frigöra sig från en gifven idériktning, från en viss tidpunkt, vissa kostymer, dekorationer, teatereffekter m. m. Deras käpphäst måste, väl eller illa, anbringas öfverallt.. Blott ett exempel: Herr *Duponchel*, chefen för Stora operan i Paris, har alltid svärmat, svärmar än och skall alltid svärma för en kardinal med röd hatt och tronhimmel. Operor som sakna detta — och sådana förekomma ofta — sakna ock för honom hvarje behag. *Méry* sade en gång, att vår Herre hade en roll i en opera, skulle Duponchel ej underlåta att utspöka honom i sin älsklingskostym. Och i händelse denne skulle invända: »men jag är ju vår Herre! icke passar det att jag visar mig i en sådan utstyrsel» — så skulle Herr Duponchel svara: »förlåt, Ers Evighet, men saken kan icke ändras; Ers oändlighet måste ikläda sig denna härliga skrud och framskrida under tronhimmelen, ty eljes skulle ju min opera ej göra lycka.»

Detta allt vill jag emellertid ej hafva sagt med afseende på Prager-teaterns dåvarande styresman. Han var en hedervärd man, föga bevandrad — såsom vanligt — i musikaliska ämnen, men aktad och afhållen — såsom *ej* vanligt — af sin personal, hvilken ock på det lifligaste beklagade honom, då ställningen af hans angelägenheter tvingade honom att draga sig tillbaka.

För att nu återkomma till mina musikaliska äfventyr vill jag berätta att jag i Prag gaf sex konserter, dels i teatern, dels i Sophieakademiens sal. I den sista hade jag den glädjen att för första gången låta *Liszt* höra min symfoni *Romeo och Julia*. Man kände i Prag redan flere fragmenter af detta verk, ehuru det ej kommit till någon häftig polemik däröfver, måhända därför att en sådan sedan ägt rum i Wien! ty mellan dessa båda städer fortgår i musikaliskt hänseende en oupphörlig rivalitet. Sångnumrens utförande var förträffligt och storartadt, med undantag af ett enda missöde. Det unga fruntimmer, som öfvertagit altpartiet, hade aldrig förut sjungit offentligen. Oaktadt hennes rädsla gick allting ypperligt, så länge hon kände sig understödd af andra röster eller af orkestern. Men vid dessa ord i prologen:

Le jeune Romèo, plaignant sa destinée,
Vient tristement errer à l'entour du palais,

(ett solo utan något ackompagnement), började rösten darra och sjönk så mycket, att hon vid periodens slut, då harpan inträder med E-dur-ackordet, anlände till ett obekant tonområde, $1^1/_4$ ton lägre än E. Den utmärkta harpisten, M:ll *Claudius*, som satt bredvid min pulpet, vågade ej vidröra sina strängar; efter ett ögonblicks uppehåll frågade hon sakta: »Skall jag anslå E?» — »Ja visst! här måste vi komma fram.» Och det obevekliga ackordet framsköt fräsande som när man gjuter sjudande bly uti kallt vatten. Den arma sångerskan var nära att falla i vanmakt, när hon fann sig så våldsamt återförd på det rättas väg, och då hon ej förstod franska så kunde jag icke en gång använda min vältalighet för att söka lugna henne. Emellertid hemtade hon sig snart och sjöng det öfriga oklanderligt. *Strakaty*, den utmärkte baritonisten, sjöng pater Lorenzos parti förträffligt och i finalet med sann värdighet och inspiration. Flere nummer måste göras da capo; men då publiken åter begärde ett stycke ånyo, bådo mig de spelande på det enträgnaste att ej taga om det: det var redan sent, och kl. 7 måste de vara i operan. Dacaporopet ville ej taga slut; då framdrog Herr Mildner sitt ur och visade det för publiken; man förstod honom, och vi voro räddade. Efter konsertens slut bad jag Liszt att å mina vägnar tacka sångarne för det tålamod, hvarmed de i tre veckor underkastat sig de ansträngande repetitionerna; men innan han hunnit utföra sitt uppdrag, kommo flere af sångarne till honom med anhållan att å deras vägnar tacka mig för det nöje jag beredt dem genom att hafva anförtrott dem sångpartiernas utförande. Detta var en af de sköna dagarne i min lefnad, sådana jag ej räknar många.

I Wien hade konstnärer och konstvänner förärat mig en batong af silfver; i Prag öfverlämnade man mig vid en supé en silfverpokal. Liszt höll vid detta tillfälle ett tal, som åtminstone varade en kvarts timme, med en värme en idérikedom, ett val af uttryck, som fängslade mitt hela intresse. Olyckligtvis drack han lika käckt som han talade och champagneströmmarne voro så strida, att Liszts hela vältalighet led skeppsbrott. *Belloni* och jag stodo ännu kl. 2 om natten på gatan för att öfvertala honom att bara till morgondagen vänta med att uppsöka en böhmare, som druckit mera än han, och med hvilken han nödvändigt ville slåss på pistoler. Andra morgonen voro vi ej utan bekymmer för Liszt, hvars konsert skulle äga rum kl. 12. Half tolf sof han ännu; omsider väcker man honom, han stiger i vagnen, inträder i salen, en bifallsstorm mottager honom, och han spelar så, som han troligen aldrig förut spelat! Vår Herre sörjer för pianisterna. —

Farväl! jag tror mig ha skrifvit

nog; och likväl har jag icke uttryckt den längtan jag känner efter Prag och dess invånare. Men ni vet, att jag för musiken hyser en allvarsam passion, och därefter må ni bedöma om jag älskar Böhmen. O Praga, quando te respiciam!

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Maj 17. WAGNER: *Den flygande Holländaren.* — 18. WAGNER: *Mästersångarne.* — 19. VERDI: *Aida* (Radames: hr Nyblom, fortf. deb.). — 20. GOUNOD: *Faust.* — 22 WAGNER: *Lohengrin.* 23, 1 juni. BIZET: *Carmen.* — 24. ADAM: *Konung för en dag.* — 25, 28. GLUCK: *Orfevs* (Orfevs: fru Afzelius, 2:a deb.); MASCAGNI: *På Sicilien.* — 27. BOITO: *Mefistofeles* — 29, 31: AUBER: *Fra Diavolo* (Zerlina, Pamela: fruar Lindberg, Jungstedt; Fra Diavolo, lord Kockburn, Lorenzo, Matheo, Giacomo, Beppo: hrr Ödmann, Elmblad, Malm, Grafström, Söderman, Henrikson).

Svenska teatern. Maj 17. OFFENBACH: *Den sköna Helena.* — 20. *Den ondes besegrare* (matiné). — 19—31. OFFENBACH: *Riddar Blåskägg*, opera-buffa i 4 akter af H. Meilhac och L. Halévy, öfvers. af E. Wallmark (Anna-Stina: fru Norrie, gäst; drottning Milda, Hermia: fruar Wahlbom, Brandt; prins Saphir, Heloise, Isaura, Eleonora, Rosalinda, Blanca: frökn. Berentz, Grünberg, Frisch, Rosengren, fruar Ringvall, Lund; kung Orre, riddar Blåskägg, grefve Ottomar, Papolani, Alvaroz, En skrifvare: hrr Ringvall, Schücker, Lund, Bergström, Henning, Björklund).

Djurgårdsteatern. Juni 1—6. SIDNEY-JONES: *Geishan eller tehuset i Japan*, opera-buffa i 3 akter af Awen Hall & Harry Greenbank. Fri öfvers. af E. Wallmark.

Musikaliska akademien. Maj 30, 31. Konserter af finska studentkören »SUOMEN LAULU» (Suomis sång). Dirigent: fil. magister H. Klemetti.

Operans sista repris-nyhet »Fra Diavolo» gafs för rätt talrik publik, hvars bifall i främsta rummet egnades åt titelrollens innehafvare, hr Ödmann, men äfven åt fru Lindberg-Zerlina och hr Malm-Lorenzo. Det engelska paret framträdde med vederbörlig komik; särdeles lustig var hr Elmblads framställning af lorden. Operan, som i terminens sista stund kom upp, hade nog för jämnare utförande behöft flere repetitioner, helst som den leddes af en för densamma ny dirigent, hr Lang. — Såsom Orfevs i Glucks opera har fru Afzelius haft sin andra debutrol. Hon blef mycket hyllad af publiken samt hedrades med en lagerkrans och många inropningar. Hennes ypperliga stämma gaf förnämligast glans åt framställningen, hvilken dock i sin helhet var värd allt erkännande. Mera värme och mjukhet i spel och sång torde med större scenvana förvärfvas. Herr Nyblom har fortfarit att debutera i »Carmen», »Aida» och »Faust».

Svenska teatern slöt med maj månad sin operettsäsong. »Riddar Blåskägg» utgjorde sista veckans program och gafs på alla händer förträffligt. Som Anna-Stina har fru Norrie en af sina bästa roler och hr Schücker var ej mindre lyckad i titelrolen, om än han skulle vinna på att moderera styrkan i sin dugtiga stämma. För öfrigt var fru Brandt en behaglig Hermia, hr Ringvall en mycket rolig kung Orre och hr Bergström vokalt som dramatiskt lyckad framställare af riddarens alkemist Papolani.

»Geishan» på Djurgårdsteatern har i det närmaste samma personal, som den vi förr omnämnt från Vasateatern.

Finska studentkonserterna gåfvos för fullt hus och väckte ytterlig entusiasm. »Soumen Laulu» är ett urval af 40 f. d. och nuvarande medlemmar af »Ylioppilaskunnan Laulajat», en finskspråkig studentkör af 80—90 medlemmar. Vackra röster, utmärkt precision och disciplin voro förnämliga egenskaper hos kören; den senare genast framträdande i sångarnes militäriska inmarsch med de hvita studentmössorna i handen och ordningsfulla uppställning amfiteatraliskt å en trappformig estrad. I magister Klemetti ägde kören en säker ledare, stilla och lugnt dirigerande. Denne såväl som solisterna buro rosor vid bröstet till skillnad från de öfrige. Af solister egde kören en tenor med särdeles sympatisk men något vek stämma och en baryton af vacker klangfärg men genom bristande legato stundom för svag i lägre toner. En programbok med finsk och svensk text tillhandahölls. Af dennas 27 nummer sjöngos å första konserten 9 finska sånger af Genetz, Laethén, Vihtol, Hannikainen, Merikanto, Järnefelt och Pacius samt 2 folkvisor, arr. af Moring och Forsström och därjämte O. Lindblads »Naturen och hjärtat» samt Reissigers »Olav Trygvason»; å andra konserten sånger af Kajanus, Merikanto, Sivori, Genetz (1 af hvardera), Sibelius (2) samt 2 folkvisor, arr. af Moring och Genetz och »Tonerna» af Lagercrantz. Det intensiva bifallet, särdeles vid konserternas slut, framkallade flere extranummer, däribland Pacius' »Vårt land» (finsk text), »Jag vet ett land» och »Björneborgarnes marsch», den senare tagen i hurtigare tempo än det hos oss vanliga. Likaså sjöngs Lindblads »Hör jag forsens vilda fall», till sångens fördel mindre släpigt än man ofta får höra här. De finska sångernas stämning var i allmänhet folkvisans melankoliska; undantag härifrån gjorde de muntra »Sirka» (Syrsan) af Järnefelt och humoreskerna »Ji, ii illalla» (Bri-bro på kyrkebro) af Genetz och »Kosioretki» (»Friarefärden») af Sivori. En och annan sång (t. ex. af Sibelius) var mera underlig än anslående. Föredraget var utmärkt. Tenorerna mera vackra än starka, basarna ovanligt djupa och likväl klangfulla; nyanseringen var också förträfflig, särskildt framträdande i ett beundransvärdt pianissimo. Första konserten bevistades af hertiginnan af Dalarne samt af kronprinsen, hvilken jämte publiken stående åhörde »Björneborgarnes marsch», hälsad med en åska af bifall.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. Spelåret afslöts d. 1 juni, något tidigare än förr varit brukligt. För teaterns verksamhet under detsamma skall framdeles lämnas en résumé.

I och för vinnande af behöflig tillökning i orkesterutrymmet har k. teaterns styrelse hemställt till k. m:t om medgifvande att genom borttagande af nedersta stolraderna på parkett utvidga orkesterplatsen med det utrymme dessa upptaga.

Svenska konserten i Paris hade ett program af följande lydelse:

PROGRAMME DU CONCERT
de 9 juni 1900.

ŒUVRES DE COMPOSITEURS SUÉDOIS
exécutées par l'orchestre du conservatoire de Paris
sous la direction de
M. Conrad Nordqvist, premier chef d'orchestre
de l'Opéra Royal à Stockholm.

PROGRAMME.

SYMPHONIE SÉRIEUSE en *sol mineur* Allegro. Adagio. Presto. Finale: Allegro molto.	FRANZ BERWALD. (* 1796, † 1868)
BALLADE (Tannhäuser) Chantée par M. Forsell, premier baryton de l'Opéra Royal de Stockholm.	AUGUST SÖDERMAN. (* 1832, † 1876)
TROIS PIÈCES SYMPHONIQUES	ALBERT RUBENSON. (* 1826)
OUVERTURE d'Antoine et Cléopâtre, de Shakespeare	LUDVIG NORMAN. (* 1831, † 1885)
SKOGSRÅET (La Fée des bois) M. Forsell	ANDRÉAS HALLÉN. (* 1846)
OFFERTOIRE (en *sol majeur*)	AUGUST SÖDERMAN. (* 1832, † 1876)
FLOREZ ET BLANZEFLOR, M. Forsell.	VILH. STENHAMMAR. (* 1871)
PRÉLUDE ET FUGUE	HUGO ALFVÉN. (* 1872)

Den enkla men smakfulla programboken, redigerad af D:r Karl Valentin och tryckt på Centraltryckeriet härstädes, innehåller strax i början ett fint porträtt af kronprins Gustaf, »auguste protecteur de concert suédois du 9 juni 1900 à l'Exposition universelle de Paris.» Efter programmet följer »Notice sur la musique suédoise» af K. Valentin (8 sidd.), därefter texten

till sångerna och slutligen »Notices biografiques» med i fina ramar infattade medaljongporträtt af hrr Nordqvist, Forsell och programmets kompositörer.

Musikaliska akademien. Till hvad vi i förra numret yttrade om akademiens senaste högtidsdag vilja vi nu meddela följande ur innehållet i sekreterarens tal.

Om den bekanta donationen af afl. häradshöfding Lundvall meddelades, att en del af dess afkastning nu kan utdelas och kommer att fördelas mellan Musikföreningen och Filharmoniska sällskapet. Redogörelse lämnades vidare för akademiens öfriga fonder och konservatoriets verksamhet, hvarjämte en kort skildring uppdrogs af Mazérska kvartettsällskapet med anledning af sällskapets förra året firade halfsekelsjubileum. Om den under fru Sörensens ledning stående nya operaskolan, ordnad på samma grunder som teaterskolan på 1880-talet, upplystes, att en af dess elever nu är färdig att debutera å k. teatern. Bland de under året aflidna omnämndes särskildt tonsättaren Saloman och f. d. operasångerskan fru Billing, f. Ström. Talaren gaf äfven en framställning af musikskolans verksamhet under det nyss tilländagångna seklet, och framhöll, att den k. familjen alltsedan 1813 omhuldat densamma. Därjämte berördes påtänkta reformer i organistförhållandena, hvilka ej kunna lända till annat än gagn för de påbörjade sträfvandena att förbättra den kyrkliga sången.

Musikkonservatorium. Under vårterminen, som slutade d. 31 maj, aflades följande examina:

Organist-examen af Allis Anderson, Ingeborg Arnoldsson, Emil Bernhoff, Hilda Gasslander, Eskil Larsson, George Lind[1]), Gustaf Lindgren[1]), Emmy Lindström, Elin Lundgren[2]), och Sigrid Wahlström.

Kyrkosångare-examen af förut nämnda Lind och Lundgren samt Oskar Blom[3]), Hagbard Brase[3]), Herman Lindqvist[3]), August Löfman[3]), Edwin Rendahl[3]), Adolf Wiklund[3]), Elisabet Åsbrink[1]) och Gustaf Österlund[1]).

Examen för behörighet till musikläraretjenst vid allmänt läroverk af förut nämnda Blom, Brase, Lindqvist, Lundgren, Löfman, Rendahl, Wiklund och Österlundh samt Ragnar Darell, Signe Sundberg och Henrik Törnvall[1])[4]).

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår Johan Arrhén, Erik Carell, Georg Pegel och Emil Trobäck.

Specialbetyg erhöllo: Jenny Johanson och Sigrid Schultz (sång) samt H. Brase, John Cederlund[3]), Gunnar Mellström[5]) och Einar Skagerberg[5]) (pianostämning).

Bergs jeton, för elever i orgelklassen, tillerkändes förut nämnda Hilda Gasslander och Eskil Larsson.

Stipendier och *gratifikationer* till sammanlagdt belopp af 2,790 kr. 50 öre tilldelades 43 elever.

Höstterminen börjar den 1 september. Se annons i Stockholms Dagblad den 1 och 15 augusti.

Uppsalastudenternas Pariskör samlades den 2 juni i Uppsala för att börja sina repetitioner. Före afresan till utlandet konserteras i följande svenska städer: Gäfle den 6 juni, Uppsala (dag ej bestämd), Stockholm 9, Västerås 10, Örebro 11, Linköping 12, Jönköping 13, Skara 14, Göteborg 15, Borås 16 och Helsingborg den 17 juni. Därifrån afreser kören direkt till Berlin.

Musikhistoriska museet har från den åldrige tonsättaren G. Verdi fått emottaga ett ypperligt fotografiporträtt i stort format med den berömde maëstrons egenhändiga påskrift jämte musikautograf. Porträttet framställer hans utseende i närvarande tid. Gåfvan får så mycket större värde då, som bekant, Verdi är särdeles sparsam med att lämna ifrån sig sitt porträtt med därå gjord påskrift.

Äfven den bekante kompositören J. Massenet i Paris har tillsändt museet sin fotografi med egenhändig namnteckning tillika med ett för museet särskildt skrifvet notblad.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande hade d. 17 maj sitt årsmöte å Hasselbacken. Sedan v. ordföranden d:r A. M. Myrberg helsat ledamöterna välkomna, upplästes styrelse- och revisionsberättelserna, af hvilka framgick att under det gångna året 1,071 års- och inträdesafgifter blifvit erlagda. För år 1899 utgjorde sällskapets inkomster, inberäknadt behållningen från näst föregående år, 6,077 kr. 66 öre; utgifterna under samma tid belöpte sig till 2,706 kr. 71 öre, hvadan alltså till nästa räkenskapsår finnes en behållning af 3,370 kr. 95 öre. Detta gynnsamma resultat hade uppnåtts tack vare den stora tillslutning sällskapet i synnerhet under de senare åren vunnit. Inom tiden för den senast utlysta pristäflan hade 101 täflingskompositioner inkommit. Flere af de på sällskapets förlag utgifna kvartetterna ha under det senaste året sjungits på konserter såväl i Stockholm som i landsorten.

Sedan full ansvarsfrihet beviljats styrelse och revisorer redogjorde vice ordföranden för utgången af 1899 års pristäflan, hvarefter sällskapet biföll styrelsens enligt prisnämndens förslag gjorda hemställan:

1) ett tredje pris å 50 kr. till fröken Sara Wennerberg för kvartetten Oförstådd; 2) ytterligare ett tredje pris till hr Ivar Widéen för kvartetterna Jorum och Dalmarsch; 3) inköp af kvartetten Gammal melodi från äldsta kristna tiden af d:r Gustaf Norén samt kvartetten Sylvia af O. F. Hagman.

Sällskapet beslöt att trycka ett häfte, innehållande de prisbelönta kvartetterna jämte, om så skulle erfordras, andra därför lämpliga, förut från trycket icke utgifna kvartetter af inhemska tonsättare. Vidare beslöts att anordna en pristäflan: 1:a pris 400 kr., 2:a pris 100 kr., 3:e pris 50 kr., dock så att första priset företrädesvis skulle tilldelas en komposition af större omfång eller en suite af smärre kvartetter, och prisnämnden skulle äga rättighet att i stället för ett andra pris utdela ytterligare två tredje pris å 50 kr. hvardera. Till ledamöter i prisnämnden utsågos prof. Ivar Hallström, prof. C. R. Nyblom och med. d:r Anton Kull. Till Otto Lindblads minnesvård beslöt sällskapet anslå 100 kr.

Slutligen företogs val af styrelse och revisorer: ordförande kammarherre A. Burén, vice ordförande d:r M. Myrberg, sekreterare kamrer John May, skattmästare hofmusikhandlare Georg Lundquist samt ledamöter af styrelsen major A. Ellsén, regementsläkaren A. Kull och grosshandlaren Fr. Schram; revisorer: med. d:r Thom Björklund och statskommissarien Per Södermark; revisorssuppleanter: direktör Fr. Fant och med. d:r Nils Bellander.

Efter förhandlingarnas slut sjöng en dubbelkvartett Upsalasångare, anförda af d:r G. Kallstenius, tre af de i sällskapets senaste kvartetthäfte prisbelönta sångerna, af hvilka Gottfrid Kallstenius' Godnatt och Ivar Widéens Till Österland, som också sjöngos briljant, rönte det varmaste bifallet. Sedan utförde en större kvartett af sällskapets medlemmar, anförd af direktör Alb. Lindström, ytterligare tre sånger ur samma häfte. Af dessa anslogo mest Myrbergs tjusande »Det mörknar i skog» och Körlings ståtliga Hercules, alla ypperligt utförda.

Efter intagen supé samlades sällskapet vid »sittande bord» och servering af kaffe och dryckesvaror. Sällskapets ordförande, kammarherre Burén, som senare anländt, föreslog nu ett lefve för konungen, åtföljdt af kungssången; så talade d:r Myrberg för sällskapet, grosshandlare Schram för sånganförare och sångare, kammarherre Burén för inspector musices i Uppsala, prof. A. Noreen, hvilken svarade med ett längre anförande, som slutade med en skål för d:r Myrberg,

[1]) Icke elev vid konservatorium.
[2]) F. d. elev vid konservatorium.
[3]) Har förut vid konservatorium aflagt organistexamen.
[4]) Har förut vid konservatorium aflagt kyrkosångareexamen.
[5]) Har förut vid konservatorium aflagt organist-, kyrkosångare- och lärareexamina.

den vördade kompositören och sångarbrodern. Slutligen bars d:r Myrberg i gullstol, under det att en mindre kör af Kvartettsångareförbundet sjöng en alldeles ny, stämningsfull vårvisa af den ungdomlige gamle.

Den ena sången aflöste sedan den andra under den långvariga, angenäma festen.

Kvartettsångareförbundet firade den 27 maj sin sedvanliga vårfest med en utflykt till Ulriksdal, hvarest frukost intogs. De deltagande medlemmarne voro mycket talrika och bland de närvarande märktes hofkapellmästare Henneberg, d:r Myrberg m. fl.

Efter frukosten sjöngos flere sånger i det fria, hvarefter man vid kaffe och bålar åter samlades på den rymliga verandan, hvarest sånger och tal af ordföranden, ingeniör Herlin, af sällskapets nitiske och skicklige sånganförare hr Ullstedt m. fl. aflöste hvarandra. Särskildt förtjänstfulla föremål för dessa tal och skålar voro hrr Henneberg och Myrberg, af hvilka den förstnämnde länge med stort intresse verkat inom sällskapet, hvarför ock detsamma nyligen med anledning af hans förestående giftermål visat honom sin tacksamhet genom förärandet af en vacker silfverpjes.

Efter en af hr Henneberg föreslagen skål för Aug. Edgrens minne, sällskapets stiftare, gjorde han en framställning att hedra detta minne med insamling till den så sorgligt omkomne kapten Rönngrens änka och barn, en uppmaning, som vann stor anklang och anslutning.

Ypperlig sång utfördes efter talen och under hela det angenäma samkvämet, som afslöts kl. 2 middagen.

Bellmanskören, omkr. 50 man, företog Kristi himmelsfärdsdag en utflykt till Nacka på morgonen, hvarest frukost åts och bålar sedan placerades i det fria. Vid dessa höllos tal för körens omtyckte ledare, dir. E. Åkerberg, och en mängd sånger, äfven solosånger, utfördes.

Pianot och dess föregångare är titeln på en uppsats af d:r Karl Valentin i »Svenska slöjdföreningens meddelanden». Den intressanta afhandlingen (37 sid. till omfånget) är försedd med 26 väl utförda illustrationer.

Konserterna i det fria i hufvudstadens restauranter och kaféer ha några veckor pågått. Hasselbacken har sin vanliga gardesmusik; i Blanchs kafé spelar ett tyskt kapell, i Berzelii park låter »österrikiska gossorkestern» äfven i år höra sig på eftermiddagen, och senare på aftonen i Strömparterren, då Meissners orkester efterträder den hos Berns.

Göteborg. Stora teatern, som underlängre tid haft dramatisk repertoar, slutade säsongen den 30 maj. Den i förra numret omnämnda romansafton af Emil Sjögren den 15 maj gafs för fullt hus och med rikt bifall. — I Trädgårdsföreningen har Kronobergs regementes musikkår börjat konsertera.

Uppsala. »Suomen Laulu» konserterade å Stora Gillesalen härstädes den 1 juni under entusiastiskt jubel. Den rymliga salen var till trängsel fylld. Efter konsertens slut tågade svenska och finska studenter sjungande till Flustret, där supé och samkväm voro anordnade. Director musices Hedenblad hälsade gästerna välkomna till ungdomens stad. Studentkårens vice ordförande, kandidat R. G:son Berg, tolkade hvad svenske män känna då de trycka en finnes hand. På detta tal svarade fil. magister H. Stenberg i ett känsligt och vekt anförande, som slutade med ett fyrfaldigt »eläköön».

Från våra grannland.

Kristiania. 13—31 maj. Å Nationalteatern har »Carmen» fortfarande gifvits några gånger; af pjeser med musik ha för öfrigt uppförts »Sigurd Jorsalafar» och »Faust», som afslöt säsongen d. 31 maj. Central-teatern har under maj vidare uppfört operetten »Askepot», »Tusind og en nat» samt »Musketörerna i Klostret». Å Eldorado-teatern började Kasino-teaterns personal från Köpenhamn d. 1 juni uppträda med operetten »Dockan» på programmet. Ett par konserter ha gifvits under säsongens slut, nämligen d. 17 maj en folkkonsert i Vor Frelsers kirke af Thorv. och Mally Lammers samt organ. Chr. Cappelen, därpå d. 19 konsert af Studenternas blandade kör under hr O. A. Gröndahls ledning med biträde af några solosångerskor och hr Nils Buch. Programmet upptog sånger af Reissiger och Mendelssohn, Gades »Elverskud» samt Polonaise, Præludium och Mazurka af Chopin.

Helsingfors. 12—31 maj. Teatrarnas säsong afslutades med maj månad. Svenska teatern har under denna tid af musikpjeser gifvit komedioperetten »Toto-Tata» samt »Corneville klockor». Å Alexandersteatern har det tyska operasällskapet nämnda tid uppfört »Friskytten», »Tannhäuser», »Muntra fruarna», »Lohengrin», »Den flygande Holländaren» och »Fidelio». Anton Franks Folkteater uppförde d. 13 maj i Studenthuset »Zigenarne», ungerskt folkskådespel med sång och melodram i 3 akter af Scigligeti. Den 21 maj gaf Helsingfors' musikinstitut en extra musikafton med följande program: 1: Sibelius: Andante ur Pianokvintett; 2 Tschaikowsky: Variationer (op. 33) för violoncell; 3 Chopin: Andante spianato; 4 Busoni: Violinkonsert. Solister voro hrr Ekman, Novacek och Schneevoigt. Före sin afresa till Stockholm gaf kören »Suomen Laulu» den 24 och 25 konserter i Brandkårshuset. Helsingfors' Musikinstitut har haft ett par offentliga uppvisningar, å hvilka uppförts pianokonserter af Bach, Beethoven, Scharwenka, Saint-Saëns och Liszts Concert pathétique, violinkonserter af Viotti, Spohr, Kreutzer och Paganini, delar af en stråkkvartett af Mozart samt arier och solosånger.

Köpenhamn 15—31 maj. Kgl. Teatern har i sista hälften af maj uppfört af pjeser med musik »Vikingablod», »Elverhöj», »Don Juan», »Faust» och baletten »Et kostymebal om bord». Dessutom har förnyats Hartmannföreställningen med uvert. t. »Hakon Jarl», »Guldhornene», operan »Liden Kirsten» och 3:e akten af baletten »Valkyrien». Några konserter ha under denna tid ej förekommit vidare än på sommaretablissementen.

Från andra land.

London. Operasäsongen i Coventgarden-teatern öppnades d. 14 maj med Gounods »Faust». Engagerade konstnärer äro bl. a. damerna Eames, Melba, Adams, Ternina, Cortes, Delmar, Schumann-Heink; tenorerna Jean de Reszké, Saléza, De Lucia, Briesemeister; basarne och baritonerna Edouard de Reszké, Van Roy, Plançon etc.

Wien. Hofoperan firade Carl Goldmarks 70:e födelsedag d. 18 maj med uppförandet af hans opera »Drottningen af Saba». Själf firade han den i tillbakadragenhet å sitt sommarresidens Gmunden. Emellertid uppvaktades han här af kommitterade, som öfverlämnade till honom en subskriberad minnesmedalj i guld jämte en hyllningsadress. (Uppgiften i musiklexika att Goldmark skulle vara född 1832 synes alltså vara felaktig.)

Berlin. Vid hofoperans festföreställning med anledning af tyske kronprinsens myndighetsförklaring, utfördes Aubers »Bronshästen». Å samma teater gafs d. 2 maj för 100:e gången Meyerbeers »Afrikanskan».

Dresden. D. 5 maj upplefde Wagners »Lohengrin» sin 300:de föreställning, med titelrollen ypperligt uppburen af hr Anthes. Operan gafs här först den 6 aug. 1859, hela nio år efter första uppförandet i Weimar. Premièren af Fiebachs opera »Der Officier der Königin» har nu egt rum. Den melodiska operan (i 3 akter) väckte stort bifall och texten säges vara särdeles lyckad. Också lär den vara bygd på Scribes intressanta komedi »Ett glas vatten».

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

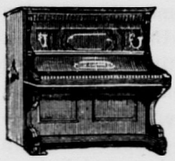

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vitsordade **Pianinos** och **Orglar** till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor. Begagnade instrument tagas i utbyte. ***Begär priskurant.***

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 20:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1900 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen**, **porträtter** med **biografier** och **musikbilaga.** Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kungstensgatan 56,** 3 tr., i **bok-** och **musikhandeln,** å posten och tidningskontor. **I landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

Porträtt med biografi: N:o 1 Jac. Ax. Josephson, N:o 2 Wilma Neruda-Hallé o. E. N. Méhul, N:o 3 Johanne Stockmarr och C. F. Lundquist, N:o 4 Teresa Carreno, N:o 5 P. U. Stenhammar, N:o 6 Thorvald Lammers och J. P. E. Hartmann, N:o 7 Anton Bruckner, N:o 8 Georg Anthes.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, in- och utrikes.

Flygelar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Frankel & Cos *PIANOFABRIK.*

Drottninggatan 38.

Förstklassiga, prisbelönta Pianinon och Flyglar. Äldre tagas i utbyte.

Ett klavér

från förra århundradet önskas köpa Äfven andra musikinstrumenter.

C. Claudius,

(G. A. M. 60 592.) *MALMÖ.*

Till våra prenumeranter!

Med teatrarnas stängning och sommarens inträde har det högre och egentliga musiklifvet afstannat här i hufvudstaden, såsom för öfrigt nästan öfverallt, och därmed äfven intresset för detsamma trängts tillbaka. Vi anse oss därför kunna i detta dubbelnummer sammanslå de båda juninumren af Svensk Musiktidning, hvarefter densamma brukar göra sitt sommaruppehåll under »den döda säsongen». Från och med nästkommande september månad fortsättes tidningen, såsom förut, med två nummer i månaden.

Vördsammast
REDAKTIONEN.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à 50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Anderssons, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Innehåll: Stockholms Musikhistoriska Museum och dess grundläggare: Carl Claudius (med porträtt), Johannes Svanberg (med porträtt). — Sveriges musikhistoria åren 1630—1730, af Tobias Norlind (forts. och slut). — Interiör från Musikhistoriska Museet i Stockholm jemte omnämnande af en del föremål i detsamma (med plansch). — Musikpress och Litteratur. — FÖLJETONG: Musikaliska äfventyr i Böhmen, af Hector Berlioz (forts. och slut). — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Tillkännagifvande. — Annonser.

MUSIKBILAGA: Musikalbum XIII, innehållande: för piano: *Knut Bäck:* Fantasistycke; *Gustaf Hägg:* Humoresk; *Vilh. Stenhammar:* Polska. Sång: *Karl Valentin:* I skördetid. Till Agnes Olson. Ord, efter en gammal tysk folkvisa, af W. Paterson (e—e).

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1900.